

3. Gruppens betydelse för en teaterövning

Som jag tidigare belyst är den viktigaste frågan att ställa när du planerar en övning, Varför du gör en viss övning, alltså vilket syfte har du med övningen och därmed vad vill du att deltagarna tränar och utvecklar. Det finns dock en fråga som är förutsättningen för valet av övning och hur övningen ska fungera i praktiken, Vilka ska göra övningen? Det finns 3 frågor som du som teaterledaren behöver fundera på innan du börjar planera upp ditt teaterpass;

1. Vilka är med i gruppen?

Fråga nummer ett kan vara en lista med namn, den kan också vara något djupare än så. Att tillhöra en grupp kan vara det absolut mest underbara, det kan också vara det absolut svåraste. Ditt uppdrag som teaterledare är att främja ett gott gruppklimat, men ibland räcker inte det. En grupp kan kännas helgjuten redan från början, medan andra grupper upplevs som de aldrig kommer i harmoni. Det är så att alla grupper består av individer med olika förväntningar på sig själv och gruppen vilket kommer styra arbetet. Ställ därför alltid frågan i starten av en ny grupp vilka förväntningar deltagarna har på det kommande teaterarbetet. Det kan också vara bra att återkomma till denna fråga under arbetets gång och verkligen om du märker att gruppen inte fungerar.

2. Finns det deltagare som redan känner varandra?

Fråga nummer två behöver i sig inte vara ett bekymmer om deltagare som känner varandra är bra på att inkludera andra. Det kan finnas en god kraft i att vissa redan känner varandra och därmed snabbt inkluderar alla som vill i den gemensamma gruppkänslan. Som du säkerligen redan räknat ut så blir det ett problem när inte detta sker, utan att de som känner varandra isolerar sig från den övriga gruppen, eller tar över. Mitt råd till dig som teaterledare är att så fort du upplever att detta håller på att ske, ta ett samtal om förväntningar i första hand med de som isolerar sig. Att vara delaktig i en grupp kan visa sig på olika sätt. Det behöver inte betyda att alla deltagare i gruppen betar sig på samma sätt, vissa är mer framåt och visar tydligt vad de tänker, medan andra är mer avvaktande och svårare att läsa av. Det viktigaste arbetet för dig som teaterledare är att behandla alla lika och se till att uppmärksamma varje deltagares möjligheter och förväntningar.

3. Vilka kunskaper finns i gruppen?

Ibland har jag fått frågan om det går att `köra` alla teaterövningar med alla deltagare, oberoende av ålder och erfarenhet. Jag skulle säga, absolut, med viss reservation. Det är inte teaterövningen i sig som hindrar valet, det är återigen Vilken förmåga som ska tränas. Det finns dock några saker som du kan behöva tänka på när du planerar för erfarna eller nybörjare. Är det en blandning av erfarna och debutanter så ta nytta av att de med mer erfarenhet av teater kan hjälpa till att skapa en god stämning och främja de sociala aspekterna i teaterarbetet. Genom det kommer du märka att de nyare medlemmarna ganska snabbt kommer att vara en del av utvecklandet av skådespelararbetet. En grupp som endast består av nybörjare kommer behöva lära känna varandra, men försök att inte ägna hela första passet åt att alla ska kunna varandras namn, utan lita på att teaterarbetet i sig kommer per automatik utveckla dessa sociala förmågor. Grupper med mycket skådespelarerfarenhet behöver vanligtvis mer utmanande teaterövningar, där deltagarnas individuella utvecklingsmöjligheter kommer i främsta rummet.

Spelar ålder någon roll?

Jag har undervisat alla åldrar från små barn till pensionärer, ibland separata från varandra ibland alla på en gång. Det finns en stor vinst med teater där alla åldrar möts. Det är nämligen så att både barnen och pensionärerna kommer lära sig av varandra och det är en stor vinst. Du kan generellt göra samma teaterövningar med

barn och vuxna, det är deltagarnas erfarenhet och därmed vilken förmåga som ska utvecklas som styr upplägget, mer än ålder i sig. Det finns inom vissa delar av dramapedagogiken en uppfattning att barn helst inte ska hålla på med teater, att det till och med kan vara skadligt. Jag själv är utbildad dramapedagog och varit med i teateruppsättningar sedan 3 års ålder. Teater har aldrig skadat mig. Du har ett ansvar som teaterledare att de övningar du instruerar tränar rätt förmågor, för rätt erfarenhet. Du har också ett stort ansvar ihop med hela gruppen att skapa en god, tillåtande och tillgänglig läromiljö för alla.

Det är ditt ansvar som teaterledare att se till att verksamhetens mål blir tydliga

Det kan vara så att du strax ska träffa gruppen för första gången och då inte kan svara på dessa frågor än. Då blir ditt uppdrag att kunna svara på dessa frågor efter genomfört pass. Det finns mycket att säga om gruppdynamik som inte kommer rymmas inom denna modul. Det är dock så att vi alla människor har olika anledningar till att vi håller på med teater. Jag har i förra delen lite generellt beskrivit skillnaden mellan drama- och teaterövningar, där dramaövningar har målet att utveckla dig som individ, medan teaterövningar har målet utvecklar dig som skådespelare. I början av arbetet med en teatergrupp kan dessa två mål vandra sida vid sida, men efter ett tag så måste du göra ett val. Jag anser att detta val egentligen ska finnas med redan i informationen till deltagarna innan de anmäler sig till att vara med, men ibland kan det finnas goda anledningar till att ha det öppet från början. De sociala förmågorna är en förutsättning för ett gott teaterarbete, men teaterarbetet är också en god grund för att utveckla de sociala förmågorna.